

Liite 1. Päivystyspisteet pohjoisella YTA-alueella

	Lapin HVA				Kainuun HVA		Keski-Pohj. HVA		Pohjois-Pohjanmaan HVA			
	LKS		LPKS		KAKS		KPKS		OYS		Oulaskangas	
	Työpaikka-päivystys	Vapaa-muotoinen päivystys	Työpaikka-päivystys	Vapaa-muotoinen päivystys	Työpaikka-päivystys	Vapaa-muotoinen päivystys	Työpaikka-päivystys	Vapaa-muotoinen päivystys	Työpaikka-päivystys	Vapaa-muotoinen päivystys	Työpaikka-päivystys	Vapaa-muotoinen päivystys
Akuuttilääketiede			A						A			
Anestesia ja teho	A	V	A		A		A		A+	V+		V
Radiologia	A	V		V		V		V	A	V+		
Sisätaudit	A	V		V		V	A	V	A+	V+		V
Ihotaudit										V		
KNK									A	V		
Silmätaudit									A	V		
Kardiologia		H				H		H	A	V		
Hematologia									A	V+		
Neurologia		V						M	A	V		
Keuhkosairaudet		V										
Lastentaudit	A	V		V	A	V	A	V	A+	V+		
Lasten kirurgia										V		
Syöpätaudit										V+		
Kirurgia	A	V	A		A		A		A+	V+		V
Kirurgia "kova"		V		V		V		V	A	V		
Kirurgia "pehmyt"		V		V	A	V		V	A	V		
Suu- ja leukakirurgia										V		
Naistentaudit	A		A		A		A		A+	V		
YLE-päivystys	A		A*		A		A(L)+A*		A	V	A	
Ensihoito					A/H				A			
Psykiatria		V		V		V	A8-21	V21-8	A	V+		
Suun TH		H**				M	A8-22*			V		
Sosiaalipäivystys		M				M	A8-22/9-24	V22/24-8	M*	V*	M	
Laboratorio, KNF, MBL										V		

- Selite:
- A** Aktiivipäivystys sairaalassa
  - M** Muu järjestely
  - *** Ulkoistettu, kilpailutettu piste
  - +** Useita erikoisalan rinkejä

- V** Vapaa muotoinen
- H** Hälytystyönä
- **** Hälytystyönä yhteispäivystyksessä arki-iltaisin ja viikonloppuisin - ei yöllä
- (L)** Lapset

Joissakin pisteissä on satunnaisesti, parissa enintään puolet ulkopuolisia päivystäjiä. Joissakin pisteissä useampi lääkäri (PP-HVA yhteispäivystys 1-8)

Oulun seudun sosiaali- ja kriisipäivystys toimii väliaikaisesti osoitteessa Yrttipellontie 6. Kun tulevaisuuden sairaala on valmis, siirtyy toimipiste sairaalaan. Päivystys 24h/7. Koillismaan (Taivalkoski ja Kuusamo) osalta takapäivystys.

Hankintayhteistyösopimus

1 Sopijaosapuolet

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, Y-tunnus 3221326-2

Kainuun hyvinvointialue, Y-tunnus 3221331-8

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue, Y-tunnus 3221325-4

Lapin hyvinvointialue, Y-tunnus 3221332-6

Yllä mainitut sopijaosapuolet muodostavat yhdessä Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueen.

2 Sopimuksen tarkoitus ja tavoite

Tällä sopimuksella Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue ja yllämainitut hyvinvointialueet (jäljempänä sopijaosapuolet) sopivat hankintayhteistyöstä ja siitä syntyvien keskinäisten kustannusten jaosta. Sopimuksen tarkoituksena on kilpailuttaa sopijaosapuolille omassa tuotannossa tarvittavia tarvikkeita, lääkintälaitteita, kalustoa, ohjelmistoja, palveluita sekä lääkkeitä. Koska lähtökohtaisesti hankintarengas tuottaa kilpailutuspalveluita hyvinvointialueiden omaan tuotantoon, voivat sopijaosapuolet olla mukana hankintarenkaassa vain niiltä osin kuin tuotteet/palvelut/laitteet käytetään omaan tuotantoon ja muille julkisille toimijoille. Tämän sopimuksen ja hankintayhteistyön tavoitteena on tuottavuuden lisääminen hankintaprosessissa, yhteishankintojen mahdollistamat edulliset hankintahinnat sekä laadukkaat ja yhtenäiset tuotteet potilaiden hoitoon koko YTA-alueella.

Tämä sopimus astuu voimaan, kun kaikki sopijapuolet ovat allekirjoittaneet YTA-sopimuksen.

3 Sopimuksen kohde

Kainuun hyvinvointialue, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue sekä Lapin hyvinvointialue sopivat, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue toimii niiden puolesta hankintarenkaan yhteishankintayksikkönä. Hankintayhteistyön ja yhteishankintayksikön toimeenpanevana elimenä toimii Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapalvelut. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapalvelut huolehtivat ylläpitämässään hankintakalenterissa mainittujen tuote- ja palveluryhmien (tarvikkeet, laitteet, palvelut, ohjelmistot) sekä lisäksi sopijaosapuolten kesken erikseen sovittujen yksittäisten tuote- ja palveluhankintojen (esim. investoinnit) läpiviemisestä hankintaprosessin mukaisesti. Hankintakalenteri käydään vuosittain johtoryhmässä läpi ja katselmoidaan yhteisesti missä ryhmässä kukin hyvinvointialue on mukana. Jokainen hyvinvointialue ylläpitää itse seurantaa mihin kilpailutusryhmiin on osallistunut.

Lääkkeiden sekä lääkkeiksi luokiteltavien apteekkitarvikkeiden ja kliinisten ravintovalmisteiden kohdalla toimeenpanevana elimenä toimii Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen apteekki. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue apteekki huolehtii edellä mainittujen lääkeaineryhmien hankintojen läpiviemisestä hankintaprosessin mukaisesti.

4 Sopimuksen velvoitteet

Sopijaosapuolet seuraavat tuoteryhmien markkinoita, hakevat uusia ostolähteitä, vaihtoehtoisia tuotteita sekä huolehtivat kehittämis- ja kokeilutoiminnasta.

Tuotteiden kokeilutoimintaa koordinoi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapalvelut. Koekäyttäjien koordinoinnilla tarkoitetaan tässä sopimuksessa ainoastaan koko hankintarenkaalle tehtäviä kilpailutuksia, ei sopijaosapuolten omiin hankintoihin liittyviä koekäyttöjä. Sopimuksessa tarkoitettuja koekäyttöjä tehdään joko tarjousvertailujen yhteydessä tai sopimuskauden loppupuolella seuraavaa yhteishankintaa varten. Oleellista on, että koekäyttäjien palautteet kootaan näissä tapauksissa koko alueelta yhteen, jotta tulokset palvelevat sopimuksessa tarkoitettua hankintayhteistyötä. Kokeilutoiminnasta annetaan tarvittaessa erilliset toimintaohjeet

(koekäyttöohjeistus) sopijaosapuolille. Lääkkeiden sekä lääkkeiksi luokiteltavien apteekkitarvikkeiden ja kliinisten ravintovalmisteiden kohdalla koordinoinnista vastaa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen apteekki.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapalvelut ja apteekki huolehtivat kilpailutusprosessiin liittyvien tuotteiden nimikkeistö- ja kulutusmäärätietojen keräämisen kilpailutuksiin osallistuvilta sopijaosapuolilta. Sopijaosapuolet ilmoittavat nimikkeet, hankinnassa mukana olevat hankintarenkaansa yksiköt (muut kuin varastoasiakkaat) sekä arvioidut kulutusmäärät pyydettyssä aikataulussa sekä pyydettyssä muodossa. Mikäli sopijaosapuolet lisäävät kulutuskyselyyn uusia nimikkeitä, on myös niistä ilmoitettava kaikki tiedot samassa muodossa kuin muistakin.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapalvelut ja apteekki yhdessä nimettyjen käyttäjäasiantuntijoiden kanssa huolehtivat hankintaprosessin eri vaiheista sen käynnistämisestä hankintasopimuksen laatimiseen saakka. Kilpailutuksessa mukana olevien sopijaosapuolten tulee nimetä omasta organisaatiostaan prosessiin mukaan käyttäjäasiantuntijat, jotka osallistuvat hankinnan läpiviemiseen. Tarvittaessa voidaan kuulla myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapalvelut ja apteekki tekevät muiden sopijaosapuolten puolesta tämän sopimuksen tarkoittamat hankintapäätökset, lähettävät ne tiedoksi asianosaisille sekä laativat hankintasopimukset. Jokainen sopijaosapuoli voi myös niin halutessaan laatia ja allekirjoittaa itse hankintasopimuksensa. Mikäli sopijaosapuoli haluaa laatia ja allekirjoittaa itse hankintasopimuksensa, ilmoittaa se siitä tapauskohtaisesti erikseen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapalveluihin asiaa valmistelevalle hankinta-asiantuntijalle. Jokainen hankinnassa mukana oleva sopijaosapuoli vastaa itse sopimuksen täytäntöönpanosta ja sopimusvelvoitteista sopimuskauden aikana.

Sopijaosapuolet valtuuttavat tällä sopimuksella sovittujen hankintaryhmien hankintapäätösten toimeenpano- ja allekirjoitusoikeuden Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapäällikölle sekä lääkkeiden ja muiden apteekkitarvikkeiden osalta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Lääke- ja potilashoidon osaamiskeskuksen palvelualuejohtajalle. Hyvinvointialueiden yhteinen hankintarengas voi olla mukana myös toisen hankintarenkaan kilpailutuksessa, mikäli se on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää. YTA:n hankintarengas on mukana myös kansallisissa lääkehankinnoissa, mitkä toteutetaan kansallisen lääkeneuvottelukunnan ja HUS Apteekin toimesta.

Sopijaosapuolet valtuuttavat tällä sopimuksella sovittujen hankintaryhmien hankintasopimusten allekirjoitusoikeuden Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän hankintapäällikölle ja lääkkeiden ja muiden apteekkitarvikkeiden osalta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Lääke- ja potilashoidon osaamiskeskuksen palvelualuejohtajalle.

Hankintalain mukaisesti hankintaan osallistuvat sopijaosapuolet vastaavat yhdessä lain säännösten noudattamisesta, jos hankinta toteutetaan kokonaisuudessaan kaikkien hankintaan osallistuvien hankintayksiköiden nimissä ja niiden puolesta. Jos hankintamenettelyä ei toteuteta kaikkien osallistuvien hankintayksiköiden nimissä ja puolesta, osallistuvat hankintayksiköt vastaavat yhdessä tämän lain säännösten noudattamisesta siltä osin kuin ne ovat toteuttaneet hankintamenettelyn vaiheet yhdessä. Osallistuva sopijaosapuoli on yksin vastuussa hankintalain säännösten noudattamisesta niiden vaiheiden osalta, jotka se toteuttaa omissa nimissään ja omasta puolestaan.

Sopijaosapuolten omasta toiminnasta ja toimintaympäristössä tapahtuneista muutoksista vastaa jokainen osapuoli yksin ja erikseen, ei yhteisvastuuta. Se sopijaosapuoli, jonka toiminnan johdosta hankintarenkaan toiminta osoittautuu kilpailulain, kielletyn valtioneuvoston

annettujen säädösten tai jonkun muun lain vastaiseksi, vastaa yksin mahdollisista toiminnasta aiheutuvista vahingonkorvauksista ja hallinnollisista seuraamusmaksuista.

5 Sopimuksen aiheuttamien keskinäisten kustannusten jakaminen

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, Kainuun hyvinvointialue, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue sekä Lapin hyvinvointialue sopivat yhteisesti tämän sopimuksen mukaisesta hankintayhteistyöstä maksettavasta korvauksesta. Korvauksen määrä sovitaan johtoryhmässä vuosittain syyskuun loppuun mennessä sopijaosapuolikohtaisesti. Sopijaosapuolet maksavat korvauksen laskua vastaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapalveluille vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Vuosittain vahvistettava ja sopijaosapuolten hankintayhteistyöjohtoryhmän hyväksymä hintaliite liitetään aina täydentämään tätä liitettä. Lähtökohtana vuoden 2023 kustannuksille on (3) kolmen hankinta-asiantuntijan henkilöstökulua (sivukuluineen) vastaava summa vuosilaskutuksena ja tämä summa jaetaan kullekin neljälle hyvinvointialueelle väestömäärän mukaisesti. Hintaa tarkistetaan vuosittain ja hinnan tarkistusindeksinä käytetään julkisten menojen hintaindeksiä.

Lääkkeiden ja apteekkitarvikkeiden hankintayhteistyöstä maksettavan korvauksen lähtökohtana vuodelle 2023 on yhden hankintaproviisorin ja yhden hankintafarmaseutin henkilöstökulua (sivukuluineen) ja tämä summa jaetaan kullekin neljälle hyvinvointialueelle lääkekustannusten mukaisessa suhteessa. Korvauksen peruste tarkistetaan hankintakausittain johtoryhmässä.

6 Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi. Kukin sopijaosapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen neljä (4) kuukautta ennen kalenterivuoden loppua ja irtisanominen astuu voimaan seuraavan kalenterivuoden alusta. Irtisanomista koskeva ilmoitus on tehtävä kirjallisesti. Sopimuksen irtisanominen ei anna osapuolille oikeutta vaatimukseen toistensa suhteen. Osapuolet ovat velvollisia noudattamaan sopimuksen päättymisen jälkeenkin ennen irtisanomista tehtyjä hankintapäätöksiä ja voimassaolevia sopimuksia, joissa ovat mukana.

Mikäli sopijaosapuolen/sopijaosapuolten toimintaympäristössä tapahtuu merkittäviä ja oleellisia muutoksia, voi kyseinen osapuoli hyödyntää tämän sopimuksen mukaisia yhteishankintoja enintään 12 kuukauden ajan muutoksesta lähtien potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Muutoksista tulee ilmoittaa välittömästi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintapäällikölle.

7 Muutokset sopimukseen

Tätä sopimusta voidaan muuttaa ilman sen irtisanomista, jos osapuolet ovat asiasta yksimielisiä. Muutokset sopimukseen on tehtävä kirjallisesti.

8 Erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopijaosapuolet pyrkivät ratkaisemaan sopimuksen tulkintaan liittyvät mahdolliset erimielisyydet keskinäisin neuvotteluin. Jos sopijaosapuolet eivät pääse neuvottelutulokseen, niin erimielisyyksien ratkaisemisessa toimitaan YTA-sopimuksen ko. kohdan mukaisesti.

Alueelliset kokonaisuudet, yhteenveto, vastuuhenkilöt

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (PP-HVA) huolehtii työnjakoasetuksen 4 §:n mukaisesti alla mainituista alueellisista tehtävistä, niiden suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta. Tekstit käydään läpi vuosittain erikoisalatapaamisissa. Päivitykset tiedoksi johtajaylilääkärille ja YTA-koordinaattorille.

1. Aivoverenkiertohäiriöiden diagnostiikka, hoito ja alkuvaiheen kuntoutus

Apulaisylilääkäri Tarja Haapaniemi, OYS

Akuutin aivoverenkiertohäiriön diagnostiikka, hoito ja alkuvaiheen kuntoutus toteutetaan kaikissa keskussairaaloissa. Hoitoketju on toimiva. Liutushoidon arvioissa ne tukeutuvat HUS:n telestroke-palveluun. Valtimonsisäisten toimenpiteiden arviot tehdään OYS:n neurologian takapäivystäjän kanssa ja hoidot toteutetaan OYS:ssa.

2. Harvinaissairauksien ehkäisy, diagnostiikka, hoito ja kuntoutus

Harvinaissairauksien yksikön lääkärikoordinaattori, apulaisylilääkäri Outi Kuusmin, OYS

OYSin harvinaissairauksien yksikö Harvi toteuttaa harvinaissairauksien kansallisen ohjelman mukaisia tehtäviä yhteistoiminta-alueella. Suuri osa geneettisten harvinaissairauksien diagnostiikasta, ehkäisystä ja hoitoon kuuluvasta perinnöllisyysneuvonnasta tapahtuu OYSin perinnöllisyyspoliklinikalla. Tarkempi kuvaus yhteistyösopimuksessa (kohta 4.5)

3. Valtakunnallisen seulontaohjelman (VNA 339/2011) mukaiset jatkotutkimukset ja seulontaprosessien laadunvarmistus mukaan lukien harvinaisten aineenvaihduntatautiin seulonta vastasyntyneiltä

3.1 Rintasyöpä

Vs. apulaisylilääkäri radiologia Pieta Ipatti, OYS

Hyvinvointialueet järjestävät alueidensa rintasyöpäseulonnan. Kunnat ovat aiempina järjestäjinä kilpailuttaneet rintasyöpäseulontaan ja jatkotutkimuksiin liittyvät sopimukset, jotka siirtyvät hyvinvointialueille. Tulevien vuosien tavoitteena on yhteistoiminta-alueen rintasyöpäseulontakeskuksen selvittäminen.

3.2 Kohdun kaulaosan syöpä

Erikoislääkäri Marja Simojoki, OYS

Oulun alueen seulonnat on ulkoistettu. Seulonta toimii hyvin. YTA-keskustelu käynnistetään. Selvitetään siirtymistä Papa-selonnasta hrHPV-testiin kuten muualla Suomessa on tapahtumassa. <https://syoparekisteri.fi/seulonta/syopaseulontojen-jarjestaminen/>

3.3 Raskaana olevat (3a-c), vastasyntyneet (3d)

3.3.a. Varhaisraskauden yleinen ultraäänitutkimus

Erikoislääkäri Tuomas Kauppinen, OYS

3.3.b Kromosomipoikkeavuuksien selvittäminen ensisijaisesti varhaisraskauden yhdistelmäseulonnalla, tai vaihtoehtoisesti toisen raskauskolmanneksen seerumiseulonnalla

Erikoislääkäri Tuomas Kauppinen OYS ja ylilääkäri Jukka Moilanen, OYS

3.3.c Ultraäänitutkimus vaikeiden rakennepoikkeamien selvittämiseksi

Erikoislääkäri Tuomas Kauppinen, OYS

Seulonta-asetus määrää kuntien järjestettäväksi otsikossa mainitut seulontatutkimukset a – c. Mikäli tutkimuksissa havaitaan poikkeavaa, noudatetaan yliopistosairaalan ohjeistusta jatkotutkimuksiin ohjaamisesta. Nämä tutkimukset pyritään tarjoamaan aina kolmen työpäivän kuluessa yhteydenotosta, ja yliopistosairaalan äitiys- ja perinnöllisyysklinikka vastaavat niistä yhteistyössä koko sairaanhoitopiirin alueella. Vuosittaisissa yhteistyöpalavereissa kunkin sairaanhoitopiirin kanssa varmistetaan, että yhteistyö esim. tutkimusten sujuvuuden ja aikataulujen suhteen on sujunut odotetusti, tarvittavat jatkotutkimukset ovat olleet tarkoituksenmukaisia ja pohditaan samalla mahdollisia muutostarpeita.

3.3.d Harvinaisten aineenvaihduntasairauksien seulonta vastasyntyneiltä

Erikoislääkäri Kari Kaunisto, OYS

Harvinaisten aineenvaihduntatautiin seulonta vastasyntyneiltä perustuu tietyille sairauksille tyypillisten aineenvaihduntatuotteiden pitoisuuksien mittaamiseen verinäytteestä. Verinäyte otetaan 2–5 vrk:n ikäisen vastasyntyneen kantapäästä imupaperille, joka lähetetään Turussa sijaitsevaan seulontakeskukseen. Vapaaehtoinen seulonta on käytössä kaikissa erityisvastuualueen synnytyssairaaloissa. Seulontakeskus ilmoittaa poikkeavista tuloksista synnytyssairaalan lastenlääkärille jatkotutkimuksien ja hoidon järjestämistä varten. Tällä hetkellä seulotaan 24:a vakavaa aineenvaihduntasairautta, joita voidaan hoitaa ruokavaliolla, ravintovalmisteilla, vitamiineilla tai niiden yhdistelmillä. Erityisvastuualueella vastasyntyneiden aineenvaihduntasairausepäilyissä jatkotutkimuksista ja hoidosta vastaa yliopistosairaalan lasten ja nuorten klinikka yhteistyössä perinnöllisyysklinikan, laboratorion ja alueen keskussairaaloiden kanssa.

4. Lasten, nuorten ja perheiden vaativimpien palveluiden osaamis- ja tukikeskukset (OT-keskukset) terveydenhuollon osalta

Hallinnollinen apulaisylilääkäri, Jarmo Salo, OYS

Pohjoisen osaamis- ja tukikeskuksen jatkovalmistelu (OT-keskus) on pohjoisen yhteistyöalueen yhteinen hanke. OT-keskus on uusi palvelurakenne, joka toimii pääosin verkostomaisena kokonaisuutena toteuttaen apua ja tukea lapsille, nuorille ja perheille, joiden tilanne harvinaisuutensa, vaikeutensa tai kompleksisuutensa vuoksi tarvitsee vaativinta erityisosaamista ja erikoistumista. OT-keskus tuottaa myös palvelujen arviointia, tutkimusta ja koulutusta. Tarkempi kuvaus yhteistyösopimuksessa (kohta 6.3)

5. Palliatiivinen keskus, vaativan ja vaativan erityistason (B/C) palliatiivinen hoito

Palliatiivisen hoidon vastuulääkäri Eeva Rahko, OYS

Palliatiivisen hoidon kehittämistyö jatkuu. Palliatiivista keskusta vahvistetaan ja integroidaan osaksi hyvinvointialuetta (THL 43§ ja TJA 4§). Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palliatiivisen hoidon

suunnitteluvastuu laajenee kattamaan koko Yhteistoiminta-alueetta (TJA 4§). YTA:lla toteutetaan Sosiaali- ja terveysministeriön suosituksen mukaisesti palliatiivisen ja saattohoidon mukaiset palvelut, joita arvioidaan THL:n toimesta.

6. Psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arviointi ja niiden osaamisen ylläpito

Apulaisylilääkäri Kaisa Saari, OYS

Terapiat etulinjaan -hanke on alkanut myös Pohjois-Pohjanmaalla. Terapiat etulinjaan -toimintamallissa parannetaan perustason mielenterveyspalveluiden saatavuutta ja prosesseja yhteistyössä tulevien hyvinvointialueiden ja yliopistosairaaloiden kanssa. Toimintamalli on osa kansallista mielenterveysstrategiaa ja sote-uudistuksen tukea, ja se mahdollistaa terapiatakuun toteuttamisen hyvinvointialueilla. Etulinjan lyhytterapia -koulutusta on annettu perusterveydenhuoltoon ja se työ jatkuu.

Lisäksi psykoterapian laaturekisteri on otettu käyttöön ja sitä kautta saadaan vähitellen tietoa psykoterapian vaikuttavuudesta eri mielenterveyshäiriöissä. Tämä työ on kuitenkin vasta alkutekijöissä.

7. Pohjoinen syöpäkeskus, Fican North (Syövän ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen suunnittelu ja toiminnan yhteensovittaminen)

Syöpäkeskuksen johtaja Jussi Koivunen, Fican North

Erilliset toiminta- ja taloussuunnitelmat sekä kuvaus sopimuksessa (kohta 7)

8. Hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisten palvelujen hoidon porrastus ja yhteen- sovitus

Ylihammaslääkäri Kai Sundquist, OYS

OYS-ERVA-alueella yliopistosairaalaan on keskitetty vaativa kasvojen ja leukojen kudossrakenteiden korjaaminen, suun ja leukojen alueen pahanlaatuisten kasvainten hoitoon kuuluva proteettinen kuntoutus, avoin leukanivelkirurgia sekä huuli- ja suulakipotilaiden hoidon suunnittelu ja hoitoon liittyvä leikkaustoiminta. Osa huuli-suulakihalkiopotilaiden hoitoon liittyvästä ortodontiasta ja kliinisestä hammashoidosta tehdään keskussairaaloissa silloin, kun se hoidollisesti ja alueellisesti on järkevää.

Ympäri vuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys toteutetaan OYS:ssa, jossa yöaikainen perusterveydenhuollon päivystys sulautuu suu- ja leukakirurgiseen päivystykseen. LSHP järjestää laajan ympäri vuorokautisen päivystyksen sairaalana asetuksen mukaisesti hammaslääkäripäivystyksen ilman yöaikaista päivystystä.

Yleisanestesiaa vaativa hoito

Terveydenhuoltolain (30.12.2010/1326 45 §), Valtioneuvoston asetuksen erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (582/2017) ja Valtioneuvoston asetuksen kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (24.8.2017/583, 17 §) mukaisesti yleisanestesiaa vaativien potilaiden hoito on keskitetty päivystystoimintaa harjoittaviin sairaaloihin.

Kiireetön yhtenäinen erikoissairaanhoido

OYS-ERVA alueella kiireettömän hoidon perusteet täyttävä erikoissairaanhoido porrastetaan (tai on porrastettu) hammas- ja suusairauksien klinikoille. Tällaisia suu- ja leukasairauksia ovat muun muassa kirurgista hoitoa vaativien purentavirheiden hoito oikomishoitoinen, yleissairaiden potilaiden suun, leukojen, hampaiden sekä hammasimplanttien infektiopesäkkeiden hoito erityisesti osana yleissairauden hoitoa, obstruktiivista uniapneaa sairastavan potilaan hoito, vaativat suun limakalvosairauksien ja hampaiden tukikudossairauksien hoidot, monialaista osaamista vaativat purentafysiologiset tilat, pitkäaikaissairaiden ja moniammatillista osaamista vaativien lasten suu- ja leukasairauksien hoito ja kasvokivun hoito osana monialaista kivunhoitoa, sekä muut kliinisen hammashoidon eri osa-alueiden erikoissairaanhoidoa vaativat tilat (STM/ Valtakunnallinen hoidon saatavuuden ja yhtenäisten hoidon perusteiden työryhmä; Suun terveydenhuollon yhtenäiset hoitoon pääsyn perusteet).

9. Kansallinen HTA-koordinaatioyksikkö, FinCCHTA (Terveysthuollon menetelmien arviointi valtakunnallisessa yhteistyössä)

Arviointipäällikkö Petra Falkenbach, FinCCHTA

Erilliset toiminta- ja taloussuunnitelmat sekä kuvaus sopimuksessa (kohta 8)

10. Vaativa lääkinällinen kuntoutus sekä vaativa kuntoutustutkimus

Lääkinällisen kuntoutuksen osaamiskeskuksen palvelualuejohtaja Anne Saari, OYS (vaativa lääkinällinen kuntoutus, vaativa kuntoutustutkimus), Fysiatrian osaamiskeskuksen palvelualuejohtaja Paula Mikkonen, OYS (vaativa kuntoutustutkimus)

Kuntoutustutkimuksen ja toimintakykymittareiden yhtenäistäminen YTA-alueella. YTA-alueen vaativan lääkinällisen kuntoutuksen kehittäminen ja palveluiden turvaaminen. Yliääkärin kokousten järjestäminen puolivuositain. Kehitetyn AVH-rekisterin kuntoutusosion loppuunsaattaminen käyttäjäversioon. Digitaalisten palveluiden lisääminen YTA-alueen konsultaatio toiminnassa.

11.a Vaativat diagnostisten erikoisalojen tutkimukset, ml. Kliininen genetiikka

Yliääkäri, prof. Jukka Moilanen, perinnöllisyyslääketiede, OYS

OYS vastaa kliinisen genetiikan eli perinnöllisyyslääketieteen diagnostiikasta, hoidosta ja genetiikan hoidon porrastuksen koordinoinnista yhteistoiminta-alueella. Tarkempi kuvaus yhteistyösopimuksessa (kohta 4.5)

11.b Eläviin henkilöihin kohdistuvat oikeuslääketieteelliset kliiniset tutkimukset ja näytteenotot

Erikoislääkäri Sari Pelkonen, Seri-tukikeskuksen vastaava lääkäri, OYS

Liite 3.

Alueelliset kokonaisuudet

OYS Seri-tukikeskuksessa 16-vuotiaille tai sitä vanhemmille seksuaaliväkivallan uhreille tehdään oikeuslääketieteellisiä kliinisiä tutkimuksia ja otetaan samalla näytteitä. Alle 16-vuotiaiden seksuaalirikokseen tai pahoinpitelyyn liittyvät oikeuslääketieteelliset kliiniset tutkimukset ja näytteiden otto suoritetaan OYS:n lastenklinikan päivystyksessä.

YT-alueen keskussairaaloissa (Kajaani, Kokkola, Kemi ja Rovaniemi), Oulaskankaan sairaalan päivystyksessä, Ivalon Tk:n päivystyksessä ja Kuusamon Tk:n päivystyksessä toimivat Seri-tukikeskukset/-pisteet, joissa tehdään oikeuslääketieteellisiä kliinisiä tutkimuksia ja näytteiden ottoa.

Lisäksi oikeuslääketieteellisiä kliinisiä tutkimuksia ja näytteitä otetaan myös päivystyksellisesti pahoinpitelytutkinnoissa (esim. Kirurgia ja KNK).

Alla on kuvattu erikoisaloittain YTA-työnjako. Hoidot on keskitetty OYS:iin. Erikseen on mainittu, mikäli tehdään myös muissa YT-alueen sairaaloissa. Tekstit käydään läpi vuosittain erikoisalatapaamisissa. Päivitykset tiedoksi YTA-koordinaattorille.

	Muuta huomioitavaa
<p><u>Anestesia ja tehohoito</u> (Päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoidonporrastuksen mukainen kriittisesti sairaan potilaan hoito noudattaen hoitoketjua • työjaon mukaisen operatiivisen toiminnan anestesia ja postoperatiivinen hoito • vaikea hengitysvajauspotilas, joka mahdollinen ECMO-hoitopotilas • vaikea pankreatiitti • sydänkirurgista hoitoa vaativat potilaat • vaikeimmat intra-abdominaalisepsikset • selkäydinvamma • vaativa neurotehoahoito • MARS-hoitoa tarvitsevat potilaat • ECMO-hoitoa tarvitsevat potilaat • monielintukihoitoa tarvitsevat potilaat • vaativat verisuonikanyloinnit, jotka tarvitsevat erityisosaamista (mm. angiologia, verisuonikirurgia) • monivammapotilaat (usean eri kehonosan vammat, joista ainakin yksi potentiaalisesti henkeä uhkaava) • vaikea kallonsisäinen vamma • neurokirurgista hoitoa tarvitsevat potilaat • hematologisten maligniteettien erityistason hoito • erityistason palliatiivinen hoito kivunhoidon osalta 	<p>TYKS: Vaikea häikämyrkytys ja kaasukuolio HUS: pitkittynyt VA-ECMO-hoito TJA 5§/3: HUS palovammakeskus</p>
<p><u>Foniatria</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • alle kouluikäisten ja vaikeasti tutkittavien kouluikäisten (esim. kehitysvammaiset) kuulovikaepäilyt • alakouluikäisten ja sitä nuorempien sekä kehitysvammaisten nuorten kuulokojesovitukset ja kuntoutus • kuntoutus lapsille ja nuorille, joilla on sisäkorvaistute • vaikeat kielihäiriöt • suulakihalkion jälkitilat (OYS:ssa leikatut) • vaativa oraalimotorinen laitehoito • teknisesti vaativien kommunikaatioapuvälineiden sovitukset • foniatriksen työryhmän erityisasiantuntemusta edellyttävät ongelmat • spasmoidisen dysfonian botuliinitoksiinihoidot • vaikeiden äänihäiriöiden tutkimus ja hoito 	
<p><u>Fysiatria</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • yläraajaproteesiarviot (kosmeettiset proteesit myös Lappi (LKS)) • rTMS hoitoarviot • takajuostesimulaattorihoidon soveltuvuuden arviot (Lappi hankkii KYS:stä) 	
<p><u>Hammas- ja suusairaudet</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • suun ja leukojen alueen pahanlaatuisten kasvainten hoitoon kuuluva proteettinen kuntoutus (TJA 6§/10) • avoin leukanivelkirurgia • huuli- ja suulakihalkiopotilaiden kokonaishoidon suunnittelu sekä 	<p>TJA 5§/4: Vaativa kasvojen ja leukojen kudostekniikan korjaaminen (HUS, TYKS)</p>

Liite 4. Työnjako erikoisaloilla

<p>varhaisvaiheen leikkaushoito</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huuli- ja suulakihalkiopotilaiden myöhäisvaiheen leikkaushoidot (YO-sairaala)	
<p><u>Ihotaudit</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • virka-ajan ulkopuolinen päivystys • erikoislaitteistoa vaativat tutkimukset ja hoidot • vastasyntyneiden vaikea-asteiset perinnölliset ihosairaudet • vaikea-asteiset harvinaiset ihosairaudet • vaativat ihotautilien allergiaselvitykset (+Keski-Pohjanmaa)	
<p><u>Korva-, nenä- ja kurkkutaudit</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • sisäkorva-välikorvaistutehoito • lasten ja aikuisten kolesteatomien hoito • lasten kuulonkuntoutus • kuulonparannusleikkaukset • korvakäytävätresian hoito • luuankkuroidun kuulokojeen asennus • sisäkorvaan ja/tai kuulohermoon kohdistuvat leikkaukset • aivolisäkekasvainten leikkaukset • vaativa sivuontelotulehdusten kirurgia • vaativa ulkonenän virheasentojen kirurgia (rinoplastiat) • nenän ja sivuonteloiden kasvainkirurgia (benignit ja malignit) • nenän likvorifistelit • työperäisen nuhan diagnostiikka nenäaltistustestillä • silmäkuopan dekompressioleikkaus • silmäkuopan ja kallonpohjan kasvaimet • pään ja kaulan muut laajaa poistoa vaativat hyvänlaatuiset kasvaimet • trakean ja bronkusten tuumoreiden endoskooppinen hoito • mediastinoskopiat • pienten lasten laryngo- ja bronkoskopiat • hygroomien hoito • äänihuulipareesien kirurginen hoito • totaaliparotidektomiat tai sen harkintaa edellyttävät leikkaukset • vaativat kasvovammojen hoidot • pään ja kaulan alueen vaativien ihotuumoreiden ja melanoomien hoito • retrosternaalinen struuma ja lisäkilpirauhaskirurgia • paratyreoideakirurgia	<p>TJA 5§/4: Vaativa kasvojen ja leukojen kudostekstiilien korjaaminen (HUS, TYKS)</p> <p>TJA 6§/10: Pään ja kaulan sekä leukojen ja suun alueen syövän hoito mukaan lukien melanooma, pois lukien muut ihosyövät (YO-sairaala)</p> <p>TJA 6§/11: Kasvojen ja leukojen monimurtuma- ja monikudoskorjaushoito (YO-sairaala)</p> <p>TJA 7§: Papillaarinen ja follikulaarinen kilpirauhassyöpä (OYS)</p>
<p><u>Kuntoutus</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • aivovamma- ja selkäydinvammapotilaiden erityisseurantaa • vaativat erityistason apuvälinepalvelut • YT-alueen apuvälineiden kilpailutus (hankintarengas) • vaativa erityistason työkyvyn arviointi	<p>TJA 5§/1: Selkäydinvammat (HUS, TAYS, OYS)</p>
<p><u>Patologia</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaativaan syöpäkirurgiaan ja syövän hoitoon liittyvä patologian alan diagnostiikka, myös molekyylipatologia yksilöllistetyn syövänhoidon tarpeisiin. Joitakin molekyylipatologisia tutkimuksia tehdään myös LKS:ssa. • digitaalisen patologian kehitystyö, jota tehdään myös LKS:ssa • neuropatologian diagnostiikka • vaativa erityisosaaminen useita erikoisaloja tukien, konsultaatiotoiminta (YTA ja jkv laajemminkin)	<p>Joitakin harvemmin tarvittavia molekyylipatologisia tutkimuksia alihankintana</p>

<ul style="list-style-type: none"> • elektronimikroskopialliset tutkimukset 	
<p><u>Perinnöllisyyslääketiede</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaativaa diagnostiikkaa edellyttävät harvinaiset perinnölliset sairaudet ja oireyhtymät • perinnöllisyysneuvonta, erityisesti silloin, kun perhesuunnittelun lisäksi käsitellään sikiödiagnostiikkaa, kantajatutkimuksia tai sairastumista ennakoivia (prediktiivisiä) geenitestejä • perinnöllistä syöpää tai kasvainlääkettä sairastavat potilaat ja perheet 	
<p><u>Radiologia</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaativan onkologisen toimenpideradiologian toimenpiteet <ul style="list-style-type: none"> -SIRT (selective internal radiation therapy) -aivolymfooman BBBD-hoidot -kemoembolisaatiot -lämpöablaatiohoidot • sarkoomatyöryhmän toimialaan kuuluva kuvantaminen ja näytteenotot • selkäortopediaan kuuluva vaativa kuvantaminen ja kuvantaohjatut hoidot ja biopsiat • magneettikuvantaohjatut toimenpiteet ja näytteenotot • verisuonimalformaatioiden endovaskulaariset hoidot • vaativat embolisaatiohoidot • TIPS (transjugulaarinen intrahepaattinen portosysteeminen shuntti) • neurointerventiot 	
<p><u>Silmätaudit</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • lasiais- ja verkkokalvokirurgia • sarveiskalvonsiirrot • lasten glaukoomakirurgia, implanttikirurgia ja syklofotokoagulaatiot • lasten kaihileikkaukset • keskosuuteen liittyvä retinopatia • herätevastetutkimuksia (ERG, VEP) vaativa diagnostiikka • silmätautien virka-ajan ulkopuolinen päivystys • silmämelanoomien diagnostiikka ja hoito 	<p>HUS: chorioidea- ja corpus ciliare-melanoomien hoito</p> <p>HUS: retinoblastoman hoito</p> <p>HUS: päivystyksellinen retina-ablaatiokirurgia viikonloppuisin</p>
<p><u>Syöpätaudit</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> • sädehoito • autologiset kansasolusiirrot ja niitä edeltävät intensiivihoidot • allogeenisia kantasolusiirtoja edeltävät intensiivihoidot ja hoitojen jälkeinen seuranta (siirrot TYKS/ HYKS) • vaativien lymfoomien hoidon suunnittelu ja toteutus, osastohoitoa vaativien lymfoomien hoito, lymfoomien erityishoidot • osastohoitoa vaativat syöpälääkehoidot (mm. kemosädehoidot, sarkoomat) • vaativat immunologiset hoidot ja niiden aiheuttamien haittavaikutusten hoito • malignien ja ei-malignien sairauksien sädehoito • vaativat maksametastaasien hoidot (mm. radioembolisaatiot) • harvinaisten syöpäsairauksien hoito • tutkimukselliset hoidot • erityistason palliatiivisen ja saattohoidon konsultaatiotuki ja tapauskohtainen hoidon toteutus (TJA 4§: suunnittelu) 	

Liite 4. Työnjako erikoisaloilla

<ul style="list-style-type: none"> CAR-T-soluhoidot metastaattisen kivessyövän hoidot syövän lapsena ja nuorena sairastaneet: moniammatillinen jälkiseuranta -poliklinikka	
KIRURGIAN ERIKOISALAT	
<u>Gastrokirurgia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> ruokatorven puhkeaman leikkaushoito obesiteettikirurgia (OYS ja LKS) GI-syöpien leikkaushoidot (ruokatorvi, mahalaukku, haima, maksa, ohutsuoli ja peräsuoli) tulehduksellisten suolistosairauksien leikkaukset TJA 7§ paksusuolisyöpä (OYS, Kainuu, Lappi (LKS, LPKS), Keski-Pohjanmaa)	TJA 5§/3: HIPEK (OYS)
<u>Käsi­kirurgia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> vaativa käsi­kirurgia	
<u>Plastiikkakirurgia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> vaativa plastiikkakirurgia trombolyysiä vaativat paleltumat Rintasyöpä (OYS, Lappi (LKS, LPKS), Keski-Pohjanmaa, Kainuu)	
<u>Sydän- ja rintaelinkirurgia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> sydänkirurgia ja thorakaaliaortan kirurgia TAVI (YO-sairaala)	
<u>Verisuonikirurgia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> juxta- ja suprarenaaliset sekä thorakoabdominaaliset aneurysmat karotis­stenttaukset AV-malformaatiot vaativat endovaskulaariset hoidot aorttaproteesi-infektiot	TJA 6§/13: Aortan aneurysmien endovaskulaarinen hoito (YO-sairaala)
<u>Urologia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> virtsarakon poistoleikkaus siittimen syöpä virtsakivien kehonulkoinen murskaus (ESWL) neuromodulaatio inkontinenssi- ja impotenssi­proteesit (myös Lappi) sterilisaation purku munuaissyöpä (OYS) radikaali prostatektomia (OYS)	TJA 5§ Levinneen kivessyövän leikkaushoito (soveltuvin osin OYS, vaativimmat TYKS ja HUS) Alaonttolaskimoon palleatason yläpuolelle kasvava munuaissyöpä (HUS) Virtsaputken ahtauman avokirurgia ja vaikeat penisanomaliat (soveltuvin osin OYS, vaativimmat HUS)

	Vaativa naisen virtsaputken kirurgia (soveltuvin osin OYS, vaativimmat HUS)
<u>Neurokirurgia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> • kaikki varsinainen neurokirurgia 	TJA 6§/8: Neurokirurgia
<u>Jalkaortopedia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> • vaativa jalkakirurgia (pes planovalgus- ja pes cavus -kirurgia) • postoperatiiviset isot komplikaatiot • syvät infektiot 	
<u>Reumaortopedia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> • tekonivelet kuten alla • kaularankakirurgia • reuman käsikirurgia • vaativat reumajalkadeformiteetit • isojen nivelten jäykistykset • jännerekonstruktiot 	
<u>Selkäortopedia</u> (päivitetty 10/2022) TJA 6§/8 OYS: Vaativat selkäleikkaukset kuten: <ul style="list-style-type: none"> • selän laajat luudutusleikkaukset • skolioosikirurgia • tuumorikirurgia • vaativat dekompressiot TJA 7§: Elektiiviset selkäleikkaukset (OYS, Lappi (LKS, LPKS), Keski-Pohjanmaa, Kainuu)	TJA 5§/1: SYV (HUS, TAYS, OYS) TJA 5§/10: Hemofiliapotilaat (Orton) TJA 6§/8: Vaativat selkäleikkaukset (OYS)
<u>Tekonivelkirurgia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> • erityisen vaativa primaariprotetiikka • vaativat uusintaleikkaukset • vaikeat periproteettiset murtumat • vaikeat tekonivelinfektiot • yläraajan tekonivelkirurgia • nilkan ja jalkaterän tekonivelkirurgia • lonkan FAI-kirurgia • TJA 7§: Lonkan ja polven primaari-TEP (OYS, Lappi (LKS, LPKS), Keski-Pohjanmaa, Kainuu) • Tekonivelrevisio (OYS, Lappi (LKS)) • Olkanivel-TEP (OYS) 	Korkeat luksaatiot ja vaativat dysplasiaalonkat (Orton tai Coxa) TJA 5§/10: Hemofiliapotilaat (Orton)
<u>Traumatologia</u> (päivitetty 10/2022) <ul style="list-style-type: none"> • lantio ja lonkka: lantioarenkaan instabiilit murtumat, acetabulumvammot, traumaattiset lonkanivelen luksaatiot • reisi, polvi ja sääri: niveleen ulottuvat pirstalemurtumat (myös Lappi), polven luksaatiot, multiligamenttivammat, murtumaluksaatiot, avomurtumat (myös Lappi) • nilkka ja jalkaterä: pilon tibiale -murtumat (myös Lappi), avomurtumat, taluksen murtumat, kantaluun leikkausta vaativat murtumat, Chopartin niveltason murtumat, murtumaluksaatiot, Lisfrancin niveltason murtumat, murtumaluksaatiot, laajat pehmytosavammat, murskavammat • kaula-, rinta- ja lanneranka: instabiilit murtumat (lannerangan instabiilit murtumat myös Lappi (LKS)), selkäydinvammat 	

Liite 4. Työnjako erikoisaloilla

<u>Luutuumorit (päivitetty 10/2022)</u> <ul style="list-style-type: none"> • diagnostiikka, benignien muutosten hoito, palliaatio	TJA 5§ Primaarimalig- noomien leik- kaukset (HUS, PSHP)
LASTENTAUTIALAT (päivitetty 10/2022)	
<u>Neonatologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • pienten keskosten (alle 32 raskausviikolla syntyneet) alkuhoito • Vastasyntyneen peruselintoimintojen häiriö, joka edellyttää ympärivuorokautisen neonatologisen asiantuntemuksen (esim. HIE-viilennyshoito, pulmonaalihypertensio)	
<u>Tehohoito</u> <ul style="list-style-type: none"> • lasten tehohoito	HUS: lasten ECMO- hoito
<u>Hematologia ja onkologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • pahanlaatuisten tautien diagnostiikka ja hoito • vaikeiden vuotosairauksien (esim. hemofilia) diagnostiikka ja hoidon suunnittelu	
<u>Nefrologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • elinsiirto- ja dialyysipotilaiden hoidon suunnittelu ja koordinointi • vaikeiden munuaissairauksien (esim. HUS) diagnostiikka ja hoidon suunnittelu	
<u>Endokrinologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • lastenendokrinologian vaativa diagnostiikka ja hoidon suunnittelu/koordinointi (esim. APECED, aivolisäkkeen toimintahäiriöt, endokriiniset kasvaimet, synnynnäinen lisämunuaishyperplasia) • sukupuolisen kehityksen häiriöt	
<u>Infektiotaudit</u> <ul style="list-style-type: none"> • HIV • harvinaisten infektioiden (esim. B ja C-hepatiitti, aktiivinen tuberkuloosi, HIV) diagnostiikka ja hoito • immunovajavuustilojen diagnostiikka ja hoidon suunnittelu • tehovalvontaa, tehohoitoa tai kirurgista erityisosaamista vaativat äkilliset infektiot	
<u>Keuhkosairaudet</u> <ul style="list-style-type: none"> • vaativa keuhkosairauksien (esim. kystinen fibroosi) diagnostiikka ja hoidon suunnittelu	
<u>Gastroenterologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • vaikeiden tulehduksellisten suolistosairauksien diagnostiikka ja hoidon suunnittelu ja koordinointi • endoskooppiset tutkimukset < 1 vuotiaalle	
<u>Reumatologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • systeemisten sidekudostautien diagnostiikka ja hoidon suunnittelu (esim. SLE) • yleisoirein alkavan reuman diagnostiikka ja hoidon suunnittelu	
<u>Kardiologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • Komplisoidut sydänviat ja operatiivista hoitoa vaativat sydänviat • Lastenkardiologi-yhteistyö HUS-OYS-keskussairaalat	HUS: Sydän- ja keuhkosiirtopoti- laiden hoidon suunnittelu TJA 5§: Valtakun- nallinen vastuu lasten sydänkirur-

	giasta (HUS)
<u>Lastenkirurgia</u> <ul style="list-style-type: none"> • neonataalikirurgia • vaativa ortopedia (mm. selkäkirurgia, skolioosin hoito, raajojen pidennykset, käsianomaliat, vaikeat traumat, operatiivista hoitoa vaativat synnynnäiset lonkkaluksaatiot) • lasten neurokirurgia (mukaan lukien anomaliat, hydrokefalia, meningomyeloseele, craniosynostoosit) • vaativa gastroenterologinen kirurgia (atresiat, Hirschprungin tauti, inflammatoristen suolisairauksien leikkaushoito ym.) • vaativa lasten urologia (anomaliat, rakon augmentaatio ja diversio, urodynamia jne.) • onkologinen kirurgia (pl. luumaligniteetit) • skolioosikirurgia 	TJA 5§ HUS: Sydänkirurgia, Sappitie-atresia, luudysplasian vaativa leikkaushoito, malignit luutumorit, erityäin vaativat palovammat
<u>Lastenneurologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • videotelemetriatutkimusta ja/tai 3T MRI tutkimusta edellyttävä kohtausoireiden diagnostiikka sekä vaikeaoireisen epilepsian diagnostiikka ja hoito • vaativa lihastautien diagnostiikka • vaativa metabolisten aivosairauksien diagnostiikka • aivokasvainten hoito ja (alku)seuranta • selkäydinvammapotilaiden diagnostiikka ja hoito • trakeostomia- ja hengityshalavuspotilaiden diagnostiikka ja hoidon suunnittelu • aivoverenkiertohäiriöiden diagnostiikka ja hoito • lastenneurologisten harvinaissairauksien diagnostiikka ja hoidon suunnittelu • vaikean spastisiteetin hoito (baklofeeni-pumppuhoidot) ja vaikeiden liikehäiriöiden diagnostiikka ja hoito • meningomyeloseele ja hydrokefaluspotilaat • vaativa lääkinällinen kuntoutus ja vaativa kuntoutustutkimus 	<p>HUS: invasiivinen epilepsian diagnostiikka ja kirurginen hoito</p> <p>TJA 3§: Vaikean epilepsian diagnostiikan ja hoidon koordinaatio (KYS)</p> <p>PäivAs 16§: Lastenneurologian 24/7 telekonsultaatio käytössä (HUS)</p>
NAISTENTAUDIT JA SYNNYTYKSET (päivitetty 10/2022)	
<u>Obstetriikka</u> <ul style="list-style-type: none"> • vaativa sikiödiagnostiikka ja sikiöhoito • pienipainoisten keskosten synnytykset (alle 32 rvk OYS) • kolmossynnytykset • veriryhmäimmunisaatioiden diagnostiikka ja raskaudenaikainen hoito • HIV-positiivisten äitien raskauden aikainen hoito ja synnytys 	TJA 6§/17: Uhkaava ennenaikainen synnytys (YO-sairaala)
<u>Gynekologia</u> <ul style="list-style-type: none"> • vaativa endokriininen diagnostiikka/hoito • lapsettomuushoidon laboratoriotointa • gynekologisen syövän leikkaus- ja sädehoito ml. matalan riskin endometriumsyöpä (TJA 7§) • hankalan ja/tai uusiutuvan virtsankarkailun ja laskeuman diagnostiikka ja leikkaushoito • vaikean endometrioosin hoito • gynekologisten elinten synnynnäisten epämuodostumien korjausleikkaukset 	TJA 6§/5: Gynekologiset syövät (OYS)
PSYKIATRIAN ALAT (päivitetty 10/2022)	
<u>Aikuispsykiatria</u> <ul style="list-style-type: none"> • terveydenhuollon ammattihenkilöiden psykiatriset työkykyisyyden 	Niuvanniemi ja Vanha Vaasa: Tutkimukseen

Liite 4. Työnjako erikoisaloilla

arviointit	ja hoitoon määrättyjen oikeuspsykiatrinen tutkimus ja hoito. Erityisen vaativien ja vaarallisten potilaiden tutkimus ja hoito.
<u>Nuorisopsykiatria</u> <ul style="list-style-type: none"> • alaikäisten tahdosta riippumaton hoito OYS (paitsi Keski-Pohjanmaa ja Kainuu) • oikeuspsykiatriset tutkimukset • vaativa neuropsykiatrinen diagnostiikka • erittäin vaativat syömishäiriöt	EVA yksiköt TAYS ja Niuvanniemi: erityisen vaativien ja vaarallisten nuorten ja lasten tutkimus ja hoito
<u>Lastenpsykiatria</u> <ul style="list-style-type: none"> • lasten oikeuspsykiatria • lastenpsykiatrian ympärivuorokautinen kaikkina viikonpäivinä annettava vuodeosastohoito (TJA 6§/20) • tahdosta riippumaton hoito (osittain) • vaativa psykoosien diagnostiikka • erittäin vaativat syömishäiriöt • erittäin vaativa neuropsykiatrinen diagnostiikka	
SISÄTAUTIALAT	
<u>Endokriiniset ja metaboliset sairaudet (päivitetty 10/2022)</u> <ul style="list-style-type: none"> • Ongelmallisten endokriinisten potilastapausten käsittelyn koordinointi (alueelliset yhteismeetingit) • Cushingin oireyhtymän diagnostiikka ja hoidon suunnittelu • Aivolisäkekasvainten diagnostiikka ja hoidon suunnittelu • Vaikean Basedowin taudin silmäsairauden diagnostiikka ja hoidon suunnittelu • Lisämunaiskasvainten diagnostiikka ja hoidon suunnittelu • Suolikanavan, haiman ja kateenkorvan neuroendokriinisten kasvainten diagnostiikka ja hoidon suunnittelu • Metastasoineen kilpirauhasen medullaarisen karsinooman diagnostiikka ja hoito • Perinnöllisten endokriinisten kasvainten diagnostiikka ja hoito (mm. MEN1 ja 2, von Hippel-Lindau) • perinnöllisten kertymäsairauksien diagnostiikka ja hoito (mm. Fabry, Gaucher)	
<u>Gastroenterologia (päivitetty 10/2022)</u> <ul style="list-style-type: none"> • kapseliendoskopia • ruokatorven vaativat manometriat • endoskooppiset uä-tutkimukset • vaikeiden motiliteettihäiriöpotilaiden hoitoarvio ja suoliston stimulaattorihoidon arviot ja mahdollinen asennus yhteistyössä GE-kirurgien kanssa	
<u>Hematologia (päivitetty 10/2022)</u> <ul style="list-style-type: none"> • akuuttia leukemiaa ja MDS:ää sairastavien intensiivihoidot • aplastisen anemian antilymfosyyttiglobuliinihoidot • autologiset kantasolukeräykset ja niiden tuella annettavat intensiivihoidot • hemofiliapotilaiden hoidon ja seurannan järjestäminen	HYKS ja TYKS: allogeeniset kantasolusiirrot

<ul style="list-style-type: none"> CAR-T-soluhoidot 	
<p><u>Kardiologia</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> sepelvaltimotoimenpiteet, kun välitön kirurginen valmius on välttämätön rytmihäiriöiden elektrofysiologiset tutkimukset ja katetriablaatiot harvinaisten perinnöllisten sairauksien diagnostiikka ja hoidon suunnittelu monimutkaista synnynnäistä sydänvikaa sairastavien seuranta (yö-sairaala) sydämensiirtoon menevien potilaiden valinta ja alkuvaiheen seuranta ASD:n ja PFO:n katetrisulut invasiiviset katetriläppätoimenpiteet (TAVI, Mitra-Clip) 	TJA 6§/15: Vaativat transkatetriset toimenpiteet, edellyttää avosydänkirurgian sairaalassa (YO-sairaala)
<p><u>Infektiosairaudet</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> vaativa HIV-infektion hoito vaativa immuunivajavuuden/häiriön diagnostiikka ja hoidon suunnittelu epäselvien infektiotilanteiden diagnostiikka ja hoidon suunnittelu, mikäli diagnoosi ei ole selvinnyt keskussairaalan selvittelyissä infektiot, jotka vaativat CT/MRI-ohjattua näytteiden ottoa ja ko. toimenpide ei ole toteutettavissa keskussairaalassa infektiot, jotka vaativat neurokirurgista näytteiden ottoa ongelmalliset vierasesineinfektiot infektiivinen endokardiitti, jossa tarvitaan tai harkitaan leikkaushoitoa 	
<p><u>Nefrologia</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> Dialyysin veriteiden sekä munaisvaltimoahtauksen angiologisen hoidon koordinointi silloin, kun kyseistä hoitoa ei voida toteuttaa keskussairaalassa Plasmanvaihdon toteuttaminen silloin, kun kyseistä hoitoa ei voida toteuttaa keskussairaalassa Konsultaatiotuki vaikeiden, harvinaisten munuaissairauksien diagnostiikassa ja hoidon suunnittelussa 	
<p><u>Keuhkosairaudet</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> multiresistentit tuberkuloosi-infektiot alipaineistetuissa hoitoyksiköissä (myös Lappi) pulmonaalihypertensio, diagnostiikka ja hoitolinjaus keuhkonsiirtopotilaat, hoitovalinta, alkuselvittelyt (myös Lappi (LKS), Keski-Pohjanmaa) harvinaisten keuhkosairauksien diagnostiikan ja hoidon arviointi 	HUS: Kroonisen tromboemolisen pulmonaalihypertension kirurginen hoito
<p><u>Neurologia</u> (päivitetty 10/2022)</p> <ul style="list-style-type: none"> neurologiset harvinaissairaudet diagnosiryhmistä aivoverenkiertohäiriöt, epilepsiat, neuromuskulaaritaudit, liikehäiriöt, enkefalopatit ja muistihäiriöt iskeemisten aivoverenkiertohäiriöiden invasiivisten hoitojen harkinta 	TJA 3§/5: Epilepsiakirurgia